

Skogsveier – hva må vi forholde oss til?

Å bygge en skogsvei krever at en rekke lovverk, forskrifter, plandokumenter og sertifiseringsavtaler følges. Jordlovas §11 åpner for veibygging med hensyn til landbruksformål. Norsk skogbruk reguleres etter skogbrukslova, her gis klare retningslinjer for hva som må til for å bygge/ombygge en landbruksvei etter § 7. Egen forskrift følger opp skogbrukslova: Forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveier (landbruksveiforskrifta) §1-2.a – her defineres landbruksvei og krav og forutsetninger blir konkretisert. I forskriften kommer det tydelig frem at vi må forholde oss til [Normaler for landbruksvei med byggebeskrivelse](#).

Veinormalene er ikke utfyllende og henviser til en rekke dokumenter som tar for seg miljø, landskap, bruer, veier i bratt terreng m.m. Andre lovverk som b.la. naturmangfoldloven, kulturminneloven, arbeidsmiljøloven, forurensningsloven, grannelova og plan- og bygningsloven er viktige med tilhørende forskrifter. Du kan søke opp lover og forskrifter på [lovdata.no](#).

Landbruksveiforskrifta unntar i stor grad fra plan- og bygningsloven, viktige unntak er der landbruksinteressene i veien er mindre enn 50 %, samt ved massetak over 10 000m³ og med hensyn til krav om arbeidsmiljø og sikkerhet på anleggsplassen.

Å bygge eller ombygge en landbruksvei er søknadspliktig. Skjema, [LDIR – 902](#). Kommunens landbrukskontor er saksbehandler.

Du kan søke om tilskudd til bygging av skogsbilvei etter forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket. Du må søke om tilskudd – Skjema, [LDIR – 903](#).

Når du får tilskudd til en veg har du vedlikeholdsplikt i 25 år fra tilskuddet er gitt. Kommunen skal gjennomføre regelmessige vedlikeholdskontroller av veger det er gitt tilskudd til.

Offentlig forvaltningsmyndighet har få midler til å tvinge igjennom samarbeidsprosjekter, men enkeltpersoner kan prøve en sak for [jordskifteretten](#).

Et eksempel på jordskiftesak:

En eller flere skogeiere må passere en eller flere andre skogeieres eiendom for å komme til egen skog. Disse er enige om å anlegge en skogsbilvei da dette er eneste løsning for å få økonomi i kommende tømmerdrifter. Skogeierne på eiendommene nærmest offentlig vei vil derimot ikke ha vei eller i det minste ikke være med å koste på veien. Da ligger det til grunn en sak som kan prøves for jordskifteretten. Så lenge alle parter har større nytte en kostand ved foreslått veibygging vil jordskifteretten kunne vedta bygging, fastsette vedtekter for veilaget og utarbeide en kostnadsfordeling (fordele andeler i veien). Dette vedtaket blir bindende for eiendommene. Dette er regulert etter jordskiftelova og sameigelova.

Å ha en vei over eiendommen medfører en rekke plikter og ansvar. Veglova definerer hva som regnes som en privat vei og hvilke trafikkregler som gjelder reguleres etter vegtrafikklova.

Veglova fastsetter også at grunneiere har plikt til å holde veien sin i brukenes stand. Ved flere eiere definerer veglova eierne av en landbruksvei som et veilag og ut fra dette setter forutsetninger om vedlikehold, informasjon og ettersyn av veien. Skogsbilveieiere anbefales å [organisere](#) seg som enten et samvirkeforetak eller et tingsrettslig sameie for å lettere kunne etterse at kravene blir fulgt, fordele oppgaver og tydeliggjøre ansvar. Kort fortalt så sitter veieierne med «alt» ansvar på veien hvis noe skulle gå galt som ikke skyldes brudd på vegtrafikklova eller uforutsette hendelser som f.eks. [naturskade](#).

Skogsveibygging er regulert av mange lover. En vefremføring vil medføre store endringer i landskapet og manglende planlegging og hensyn kan medføre store negative konsekvenser. Foto: Martin Bråthen

«Naturskade» som skader eller ødelegger en vei/veistrekk og som ikke dekkes av annen forsikring kan gi grunnlag for naturskadeerstatning som reguleres etter naturskadeerstatningsloven.

Ansaret skogeier sitter med, er en faktor til at mange veianlegg blir stengt av med bom. Veier uten bom eller godkjent skilting regnes som frie transportveier for allmennheten jf. friluftsløven. Det er relativt lite rettspraksis å henvise til når det kommer til å prøve veieiers ansvar ved en ulykke på skogsbilvei. Det er utarbeidet et [hefte om skogsbilvei-eiers ansvarsforhold](#) som prøver å belyse gjeldende ansvarsforhold.

Planleggerkompetanse

Det kreves i utgangspunktet ikke planleggerkompetanse for å bygge en vei, men det kan stilles krav om det fra det offentlige. Dette gjelder alt fra krav til å innhente geologisk eller hydrologisk kompetanse der forholdene tilsier at dette er fornuftig, til krav til planleggerkompetanse og hvem som kan påberope seg å ha veiplanleggerkompetanse. Dette kommer frem av landbruksveiforskriftas §3-3, se også på nettsiden til [Landbruksdirektoratet, se § 3-3](#), samt her for følgende spørsmål: [Hva ligger i begrepet profesjonell veiplanlegger?](#) Uansett så skal en vei bygges iht. veinormalene.

Husk: ved tilsagn om tilskudd er det et krav om å ha en godkjent byggeplan før anleggsarbeidet kan

starte. Vegens senterlinje skal være stukket i marka og dokumentert. Det bør være satt ut referansepunkter som gjør at senterlinjen kan rekonstrueres.

Skogkurs' generelle anbefaling – benytt godkjent planleggerkompetanse til å få utarbeidet en byggeplan, spesielt på skogsbilveiene i veiklasse 1-6.

Andre nyttige lenker:

Les om hensyn til fisk i info-arket: [Etablering av skogsbilveier ved kryssing av bekker](#). Og husk at vassdrag skal ha kantvegetasjon. Les mer i [NVE veileder 2/2019](#).

[Norsk PEFC-skogstandard](#) har et kravpunkt om skogsveier, som skal sikre at miljømessige forhold ivaretas.

[Organisering av veilag](#) kan du lese om på Skogkurs.no.

Det er mulig å forsikre skogsveien med en ansvarsforsikring, her er et eksempel – [Skogbrand.no](#).

Planlegger du massetak i forbindelse med bygging av skogsveibygging - Se side 32-35 i Skogkurs' veileder om [Geologi og veibygging](#).

Referanser

[Lovdata.no](#), [Brønnøysundregistrene.no](#), [Landbruksdirektoratet.no](#), [Domstol.no](#), [Naturskade.no](#)